

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS

KUPIŠKIO RAJONO KOMITETO

IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ

DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

STALINO KELIU

Eina nuo 1946 metų

Kupiškis,

1960 m. rugpiučio 6 d.

Šeštadienis

Nr. 61 (1442)

Kaina 15 kap.

Plungės rajono „Socialistinio kelio“ kolūkyje atidaryti kultūros namai. Šia proga Lietuvos KP Centro Komitetas pasiuntė telegramą.

Plungės rajono „Socialistinio kelio“ kolūkio valdybos pirmininkui
drg. ANTANUI JARUMBAUSKUI,
kolūkio partinės organizacijos sekretoriui
drg. IRENAI VAURUVIENEI

Lietuvos KP Centro Komitetas sveikina Jus, o taip pat visus kolūkiečius naujų kultūros namų atidarymo proga. Jūsų kultūros namai — tai dar vienas naujas kultūros židinys Žemaitijos kaime. Labai svarbu, kad kultūros namai pastatyti kolūkio lėšomis, visų kolūkiečių pastangomis. Tai rodo nepaliaujamą Tarybų Lietuvos kolūkių ekonomikos stiprėjimą, kaimo darbo žmonių siekimą gyventi pasiturinčiai ir naudotis visais kultūros laimėjimais, iškovotais Tarybų valdžios metais.

Jūsų iniciatyva yra puikus pavyzdys, kuriuo turėtų sekti kiti kolūkiai.

Linkime, kad atidaromi kultūros namai taptų kultūringo darbo žmonių poilsio vieta, centru, skleidžiančiu kilnias komunizmo idėjas, sutelkiančiu visus kolūkiečius naujiems, dar įžymesniems laimėjimams, vykdant prisiimtus socialistinius įsipareigojimus žemės ūkio produktų gamyboje.

LIETUVOS KP CENTRO KOMITETAS

VALSTYBINIŲ PREMIJŲ LITERATŪROS IR MENO SRITYJE KOMITETE PRIE LIETUVOS TSR MINISTRŲ TARYBOS

DĖL LIETUVOS TSR VALSTYBINIŲ PREMIJŲ PASKYRIMO LITERATŪROS IR MENO SRITYJE

Lietuvos TSR Valstybinių premijų literatūros ir meno srityje komitetas nutarė paskirti 1960 metų Lietuvos TSR Valstybines premijas už įžymiausius literatūros ir meno kūrinius:

1. V. ŽALAKEVIČIUI — režisieriui, A. MOCKUI — operatoriui, A. ŽEBRIŪNIUI — režisieriui, B. BRATKAUSKUI — režisieriui, J. GRICIUI — operatoriui už sukūrimą meninių kino filmų „Adomas nori būti žmogumi“ ir „Gyvieji didvyriai“ — 25 tūkstančius rublių;

2. G. JOKŪBONIUI už skulptūrą paminklui Priešpio aukoms — 25 tūkstančius rublių;

3. E. BALSUI už muziką baletui „Eglė — žalčių karalienė“ — 25 tūkstančius rublių;

4. J. RAGAUSKUI už knygą „Ite, missa est“ — 15 tūkstančių rublių;

5. B. DVARIONUI už Koncertą fortepijonui ir orkest-

6. A. VENCLOVAI už romaną „Gimimo diena“ — 15 tūkstančių rublių;

7. V. GOLOVČINERIUI — režisieriui, S. LUKACKIUI — dailininkui, I. IVANOVUI — aktoriui, S. LOBANOVUI — aktorei už dramos spektaklį LTSR Valstybiname rusų dramos teatre G. Nikolajevos ir S. Radžinskio „Grumtynės žygyje“ — 15 tūkstančių rublių;

8. V. KLOVAI — kompozitoriui, J. GUSTAIČIUI — libreto autoriui ir spektaklio režisieriui, R. GENIUŠUI — dirigentui, R. SONGAILAITEI — dailininkai, J. DAUTARTUI — vyr. chormelsteriui, E. SAULEVIČIŪTEI — solistei, V. NOREIKAI — solistui, R. SIPARIUI — solistui už spektaklį LTSR Valstybiname akademiniame operos ir baletų teatre „Duktė“ — 15 tūkstančių rublių.

„NEMUNO“ kolūkio žemdirbiai (pirmininkas V. Notkus, agronomas K. Naudžiūtė) pirmieji rajone pilnai užbaigė rugiapiūtę.

Tarybų Lietuvoje kasmet vis labiau plečiasi grūdų ūkis. Vien tik per pastaruosius šešerius metus grūdų gamyba respublikoje padidėjo pusantro karto. Dar daugiau išauginama pagrindinių grūdinių kultūrų — rugių, žieminių kviečių,

miežių. Antai, pernai rugių ir žieminių kviečių buvo gauta pustrėčio karto daugiau, negu 1953 metais. Miežių pirmaisiais septynmečio metais prikulta du milijonai centnerių, kai tuo tarpu 1953 metais — apie 800 tūkstančių centnerių.

Grūdinių kultūrų respublikoje daugiau išauginama ne pasėlių plotus plečiant, bet didinant laukų derlingumą. Dugelį ūkių jau nebe iš atskirų sklypų, bet iš viso pasėlių ploto gauna gausius derlius. Antai, Kupiškio rajono Tarybinio pirmūno kolūkis, Panevėžio rajono LKP VI suvažiavimo vardo kolūkis, Vilkių rajono „Kelio į komunizmą“ ir Černiachovskio vardo kolūkiai, Pasvalio rajono Nara-

davos tarybinis ūkis ir kiti ūkiai pernai gavo po 20–23 centnerius grūdų iš hektaro.

Lietuvos žemdirbiai kovoja už tai, kad per septynmetį grūdinių derlius padidėtų dvigubai.

Rugiapiūtės

baruose

PABAIGTUVIŲ VAINIKAI

«UOGINIAI». Kadangi šiais metais rugiapiūtė nepalankūs orai, dažnai lyja, kolūkio žemdirbiai išnaudoja kiekvieną palankesnę valandėlę žiemkenčių nuėmimui. Rugiapiūtės baruose daug pasidaravo kombainininkas Jonas Bartaševičius. Jo vairuojamas savaisis kombainas «S-4» per dieną nukirsdavo po 6–7 ha rugių. Kruopščiai padirbėjo ir arklinių kertamųjų vairuotojai Vladas Semėnas, Povilas Anuškevičius, Stasys Pajuodis, Algis Pribušauskas.

Sąžiningais žemdirbiais, jų nuoširdžiu darbu ypatingai patenkinti I ir II brigadų brigadininkai Antanas Jonuškevičius ir Pranas Jackevičius. Jų brigadose šiandieną jau nupinti pabaigtuvių vainikai — rugiapiūtė baigta.

P. Gaidaras

PIRMAUJA

BUROKAITĖS BRIGADA

«ANTAŠAVA». Kai Burokaitė pradėjo dirbti II brigados brigadininku, kai kurie kolūkiečiai šyptelėdavo: «Ne moteriškas čia darbas... Vilksimės uodegoje... Nesudursime galo su galu...» Tačiau praktika parodė visai ką kita. Burokaitės brigados žemdirbiai pirmąją rugiapiūtės darbuose, jie šiandieną pirmieji kolūkyje sustatė paskutines gubas. O kaip nuoširdžiai dirbo kertamųjų vairuotojai Leonas Vickus, Vytautas Bagdonavičius. Kiekvieną dieną žiemkenčių laukuose triūsė ir Baniulių šeima: Stepas, duklė Marytė, sūnus Vladas. O kai darnus kolektyvas, džiugūs ir rezultatai.

K. Bieliauskas

auginimą turi. O kiek pas ją Garbės raštų!

Dubrindienė išėjo į pensiją. Tačiau paprašyk jos patarimo, — visuomet duos, visuomet patars, padės. Kolūkinyje gamyboje ją pakeitė sūnūs: Gediminas — kombainininkas, Algis — agronomas.

Nuotraukoje: Ona Dubrindienė.

VI. Puožo nuotr.

Onai Dubrindienės — daugiau negu 60 metų. Žinoma, su tokia metų našta jau sunkiau dirbti, nebe kiekvienas įveikiamas ir darbas.

Mūsų šaunioji Ona daug padirbėjo, — kalba apie ją kolūkiečiai. — Juk ji net du aukso medalius už paršelių

DARBO ŽMONIŲ POREIKIAMS

Rajono pramonės kombinato aptarnavimo tarnybai priklausančios būtinio aptarnavimo tarnybos.

Kombinatas galėtų dar geriau aptarnauti vietas gyvenančius, jei į kolektyvą įsijungtų tokie geri specialistai, kaip siuvėjos Čepienė, Dūdienė, Šarkūnienė, aulininkas Biečiakovas. Deja, jie iki šiol žinomi kaip privatininkai, o kai kurie iš jų (pvz., Bieliakovas) dirba slapstydamiesi nuo finansų skyriaus darbuotojų.

Šių specialistų mes laukiame įsijungiant į darnią mūsų kombinato šeimą.

Stasė Latvėnienė
Būtinio aptarnavimo kombinato vedėja

Nors ir anksčiau kombinatas įvykdavo darbo planus, bet šiuo metu, ypač paskirti cechai, mėnesines užduotis įvykdo iki 140 proc. ir daugiau. Ypač tas pasakytina apie rūbų siuvyklą, kur dirba geri specialistai Kazys Grigas, Kazys Alekna, Aldona Žekonytė, Stasė Jasinskienė ir kt. siuvėjai.

Į batų gamybos bei remonto dirbtuvę priimtas Leonas Kadžiulis, baigęs specialią šios paskirties mokyklą Vilniuje. Ateityje numatoma gaminti ir modelinę avalynę, be to, kai kurie darbai batų dirbtuvėje bus mechanizuoti. Tokiu būdu pagerės ir paspartės patys darbai.

Yra, žinoma, naujovių Šimonyse bei Subačiuje. Pvz., Šimonyse atidaryta rūbų siuvyklą, pradėjo veikti batų dirbtuvė, o Subačiuje išplės-

KUPIŠKĖNAI KOVOJE UŽ TARYBŲ VALDŽIĄ

Istoriniai keturiasdešimtieji

Lietuvoje buvo paskelbta Tarybų valdžia. Miestuose ir miesteliuose, kaimuose ir sodybose — visur į savo rankas valdžią paėmė paprasti darbo žmonės. Kapitalistai ir dvarininkai nesitvėrė pykčiu, bet argi sutūrėsi patvinsios upės bėgimą?

Atėjo, pamenu, tos šviesios dienos ir į Šmonių valsčių. Brolis Povilas vieną vakarą pasakė:

— Kaip komunistas ir partorgas, aš negaliu ilgiau pakęsti, kad vieni žemės turėtų per akis, o kiti vis po darželius knaisiotųsi. Reikia vieną sykį apkarpyti buožems sparnelius.

Kituose valsčiuose taip jau buvo ir daroma. Tad, nieko ilgiau nelaukė, brolis Povilas, Pranas Spaičys, Mataušas Skukauskas ir dar keletas aktyvistų išėjome dalinti bežemiams ir mažžemiams buožių laukų.

— Kaip gi tau, Namiejūnai, ar reikia žemės, ar vis po daržą knaisiosies?

— Kaip gi nereiks, — džiaugėsi mažžemis valstietis. — Tik jau neštukavokit, at-
rėžkit!

Ne tik Namiejūnas, bet ir Jonas Bruškys iš Juodpėnų kaimo, ir daugelis daugelis kitų mažžemių padidino savo laukus buožių ir visokių kitų išnaudotojų sąskaita, džiaugdamiesi, kad daugiau nebeteks jiems lankstyti nugarą svetimame lauke, kad

viskas tiems, kas dirba, aria, piauna, sėja.

Tarybų valdžia nuolat tvirtėjo, vis giliau ir giliau leidė į Lietuvos žemę šaknis. Išlaisvinti valstiečiai ir darbininkai, džiaugdamiesi sava, darbo žmonių valdžia, visomis jėgomis įsijungė į darbą. Tik niekaip nenusėdėjo savo kailyje apkarpytais laukais didžiulaukiai ir visi kiti turčiai.

— Ar tik nepaspringsit kitą gerulį — nirsdami kalbėjo jie.

O gyvenimas ėjo savo vaga. Bet kada netikėtai mūsų šalį užpuolė fašistinė Vokietija, ir Tarybų valdžia turėjo laikinai pasitraukti, buožems ir kitokio plauko išnaudotojams to tik ir tereikė. Jie išvaikė naujakurius, atėmė jų žemę, pasigrobė derlių. O ne vieną jų ir nužudė.

Komunistai ir tarybiniai darbuotojai traukėsi į rytus, kad ten, įsijungę į Tarybinę Armiją, galėtų su ginklu rankoje kovoti prieš kruvinąjį fašizmą ir jo pakalikus.

Traukinys dūmė į rytus. Kartu su manimi važiuavo Pranas Spaičys, Antanas Buzas, Kazys Matulionis, Simonas Braknė ir kiti. Kelionė buvo be galo varginanti, kiekvienam žingsnyje grasino priešas. Ties Eglaine padangėje pasirodė juodais kryžiais paženklinėti lėktuvai. Iškart supratome — fašistai. Ir iš tiesų: pasipylė bombos, kulkos, sužeistųjų riksmas ir aimanos pripildė nuo sprogimų dun-dančius laukus. Sužeidė ir mane, bet eiti dar galėjau. Noroms nenoroms, draugų reikalaujamas, turėjau grįžti atgal į Lietuvą, į Šmonis. O Šmonyse jau šeimininkavo fašistų pakalikai broliai Dailindos, Starkus, Gudas. Upeilais liejosi kraujas, kasnakt aidėjo šūviai, aimanavo naujai suimti Šmonių miestelio ir jo apylinkių valstiečiai.

Tarybų valdžios priešai keršijo kiek tik beįmanydami.

Tarybų valdžiai prijauciantieji valstiečiai ir darbininkai, vengdami buožių persekiojimų, slapstėsi, bėgo į girią.

— Geriau mirti kovoje, negu vergauti fašistams ir išnaudotojams! — kalbėjo valstiečiai.

Diena po dienos vis daugiau ir daugiau žmonių rinkosi Šmonių girios tankumuose. Visi jie degė noru keršyti už sugriautą gyvenimą, kovoti su ginklu rankoje prieš nekenciamą priešą. Palengva, po truputį, vadovaujant komunistams, Šmonių girioje ėmė tvertis partizanų būrys. Šimoniečiai kartu su kitais Tarybų Sąjungos darbo žmonėmis pakilo į kovą už Tarybų valdžią. Nes tik Tarybos darbo žmogui atneša laimę ir šviesų gyvenimą!

Juozas Kvietkauskas
TSKP narys nuo 1943 m.

Didžiojo Tėvynės karo metu buvusioje Panevėžio apskrityje aktyviai veikė gausus Gražinos vardo partizanų būrys. Dalis šio būrio bazavosi ir Šmonių girioje. Būrio sudėtyje prieš fašistinius okupantus kovojo nemaža ir šimoniečių. Apie jų veiklą, kovas renkama medžiaga, kuri ateiityje bus spausdinama rajono laikraštyje.

Naujojo kaimo ŽMONĖS

Beveik septynis metus

Sunku šiandieną organizuoti darbą, rasti kolūkiečių, darbininką, kuris neprenumeruotų ir neskaitytų laikraščių, žurnalų. Tarybinis spausdintas žodis neatskiriamai įėjo į kiekvieno buitį. Tai, gi, nenuostabu, kad dabar didelis ir atsakingas darbastenka kolūkių laikas.

„Tiesos“ kolūkyje jau dabar daug skaitytojų, tačiau jų beveik su kiekviena diena vis dar daugėja. Kolūkių laikas neišvengiamai tampa visada gaus laiku.

G. Pėža ima net po kelis laikraščius, žurnalus. Spaudos platinto planą paję. Ir ji savo darbą atlieka gerai. Svarbiausia, kad jai šis darbas mėgstamas, prie širdies. Jau septyni metai P. Štilinienė dirba laiškanėse. Didelė darbo patirtis dažnai jai padeda įveikti pasitaikančius sunkumus, bei pašariniai runkeliai tikrai gražūs, nepiktžolėti, vešliai auga. Tokiais žmonėmis tikrai galima didžiulius, juos gerbiantis, sumaniai toris, P. Vaitkūnas, „Tiesos“ kolūkis

Vilniuje žydi liepos...

1944 metų liepos 13 dieną mūsų didžiosios Tėvynės sostinė Maskva nušvito, saluto ugnimis, skelbiančiomis džiugią žinią: Tarybinė Armija išvadavo nuo vokiškųjų okupantų Tarybų Lietuvos sostinę Vilnių.

Šiurpų vaizdą paliko mieste okupantai. Gatvės tuščios, gyventojų likę mažai. Tik belapų styrinčios apdegusios medžių šakos buvo nebylūs pergyventų karo baisumų liudininkai.

Nemaža reikėjo darbo, jėgų, pasiaukojimo, kad mūsų respublikos sostinė užgydytų karo padarytas žaizdas, kad pakiltų iš griuvėsių. Šiandien Vilniuje vėl žydi liepos. Pasiidžiavimas užlieja širdį, žvelgiant į naujus miesto kvarta-

lus, pokario metais išaugusias televizijos mazgų, „Žalgirio“ staklių, elektros skaitiklių ir dešimtis kitų modernių įrengtų gamyklų. Net miesto parkuose vis mažiau belieka vienaaukščių namelių. Jų vietas užima dideli, gražūs gyvenamieji namai.

Šiuo metu mūsų respublikos sostinė taip pat pažymi ir kitą istorinį įvykį. Prieš 40 metų — vykdamas Maskvoje pasirašytą sutartį tarp Tarybų Rusijos ir Lietuvos, Vilnius, kurį Raudonoji Armija išvadavo iš baltųjų lenkų rankų, buvo perduotas Lietuvai.

Nuotraukoje: viena Vilniaus statybų iš surenkamųjų detalių.

M. Baranausko (ELTOS) nuotr.

SENIAU IR DABAR

Liaudies gerovė — aukščiausias Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės įstatymas. Mūsų šalyje rūpinimasis darbo žmonių sveikata, nuolatinis jų gerovės ir kultūrinio lygio kėlimas stovi valstybės dėmesio centre. TSRS sukurta tobuliausia pasaulyje gyventojų sveikatos apsaugos sistema.

Buržuaziniai amerikiečių visuomenės veikėjai įvairiomis progomis per spaudą ir radiją mėgsta girtis savo gydytojais ir ligoninėmis, bet jie nekalba apie tai, kad milijonams prastų, net vidutinių gyvenančių amerikiečių medicininė pagalba yra sunkiai prieinama, nekalbant jau apie milijonus bedarbių, kuriems ji ir visai nepasiekama.

Ryškiu kontrastu išsiskiria, palyginus su kapitalistinėmis šalimis, mūsų galingoji socialistinė Tėvynė, kur sveikatos apsaugos sistema vystosi planingai su visų liaudies ūkiu ir kur išlaikoma švie-

timui, sveikatos apsaugai ir socialiniam aprūpinimui užima didžiausią visos valstybės biudžeto dalį.

Buržuazinėje Lietuvoje 1940 metais tebuvo tik 838 gydytojai; iš jų 309 dirbo Kaune ir tik 287 — miestelių (valsčių) centruose.

Vien tik pokario laikotarpyje pas mus paruošta 3352 gydytojai.

Negeresnė padėtis krašte buvo ir su ligoninėmis. Stacionariųjų lovų skaičius galėjo patenkinti tik apie trečdali respublikos gyventojų poreikių. Apie tai liudija ir toks faktas: 1940 metais Lietuvoje buvo 84.000 džiovininkų, o visose ligoninėse ir sanatorijose buvo vos 100 lovų džiovininkams. Oficialiais duomenimis, 1939 m. stacionariuose gimė vos keli procentai moterų, 75 proc. visų gimdyvių gimdė namuose, net be akušerių pagalbos.

Šiandieną visa tai beliko kaip statistinė iliustracija pa-
vaizduoti tam, kas pasiekta

Tarybų Lietuvoje, einant koka kojon drauge su kitomis Tarybų šalies tautomis vieningoje Tarybų Sąjungos tautų šeimoje.

Gydytojų kadras šiandieną Lietuvoje ruošia dvi aukštosios medicinos mokyklos.

Buržuazijos valdymo metu Kupiškio rajono ribose esančioje teritorijoje nebuvo nei vienos valstybės išlaikomos gydomosios įstaigos. Buvo tik keturi gydytojai (Franskevičius, Kupricas, Ankudavičius ir Kurickis) Kupiškėje ir vienas (gyd. Černiauskas) Subačiaus miestelyje. Kaimo gyventojai buvo palikti be jokios medicininės pagalbos. Pagrindinė susisiekimo priemonė buvo valstiečio vežimas. Sunkaus ligonio pervežimas tokia susisiekimo priemone buvo tolygu mirčiai. Darbininkai ir valstiečiai negalėdavo laiku kreiptis pas gydytoją, nes reikėdavo brangiai mokėti, todėl kreipdavosi pačiu kraštutiniu atveju, tai yra tada, kai liga

pažengdavo labai toli, ir gydytojas būdavo bejėgis gydyti tokį ligonį.

Kupiškio mieste esantieji gydytojai kreipėsi į vietinius valdžios atstovus, prašydami, kad išskirtų nors valdišką kambarį ligonių laikinam paguldymui, kuriuos siųsdavo traukiniu į Rokiškį ar Panevėžį, kad sunkiam ligoniui nereikėtų gulėti vežime stoties kieme, kol ateis traukinys. Bet šis labai mažas prašymas nebuvo išpildytas. Esant mažai medicinos darbuotojų, gydymojo darbo ėmėsi įvairūs perėjūnai, sanitariniai puskarininkai ir kaimo „bobutės“. Kas iš gyvenusių Kupiškio rajono ribose buržuazijos valdymo metu nežinojo garsiųjų kaimo „bobučių“, kurios beveik vienintelės teikdavo akušerinę pagalbą kaimietėms moterims! Tokių bobučių buvo kiekviename kaime po vieną ir daugiau. Juk nepaslapstis, kad daugiau kaip 80 proc. gimdančių moterų gimdydavo

1944 metų birželio 3 dieną... Šią dieną hitlerininkai ir jų pakalikai — buržuaziniai nacionalistai — Pirčiupio kaime sudegino 119 žmonių. Jų tarpe buvo nužudyta 21 vyras, 29 moterys ir 69 vaikai. Pirčiupio tragedija šiandien visiems primena, koks likimas mūsų tautai grėsė fašistinėje vergovėje.

Šių metų liepos 23 d. buvo atidarytas paminklas hitlerininkų grobių sudeginto kaimo aukoms atminti.

Nuotraukoje matome paminklą Pirčiupio aukoms atminti.

STALINO KELIU

2 psl. 1960 m. rugpjūčio 6 d.

Javapiūtė parodys derlingumą

Užauginti gausų derlių — tai dar nereikia, kad jis aruoduose. Derlius vertinamas tuomet, kada žinoma, kiek prikulta iš jo, koks derlius visame pasėlių plote. „Laukminiškių“ kolūkio I brigadoje, kur brigadininku dirba Alfonsas Dačiulis, laiku nuimtas gausus šieno, dobilų derlius, organizuotai pasiruosta javapiūtei. Šiomis dienomis rugiapiūtė jau pradėta, ir brigados žemdirbiai įsipareigojo rugius mašinomis nukirsti per 4–5 dienas. Išankstiniai apskaičiavimai rodo, jog čia vidutinis grūdinių kultūrų derlius bus ne mažesnis kaip 14 cent iš ha.

Daug pastangų padėjo ir II brigados žemdirbiai, išaugindami neblogą šių metų derlių. Ypač gerai užderėjo natūralinės pievos, dobilai. Neblogas ir grūdinių kultūrų derlius. Bet derlius lauke, tai nereikia, kad jis aruode, kluone. Geri šeimnininkai jau seniai nušienavo pievas, dobilienas sutvarkė pašarus. Bet II brigados šeimnininkai tikrai blogi. Tik trečdalis šieno, dobilų randasi kluone. Likęs iki šiol pūva lauke. Brigadininkui Leonui Keršuliui daugiausiai rūpi asmeniniai reikalai, o kolūkio vadovų, agronomės Kristinos Malinauskaitės padėtis šioje brigadoje kažkodėl neįdomia.

— Mėgsta, oi mėgsta dabar, javapiūtės metu, mūsų brigadininkas gerai atsipūsti, — su pasipiktinimu kalba kolūkiečiai.

Ir tikrai, kai brigadininkas miega, darbai stovi vietoje. Kolūkiečiai be vadovo tiesiog pakrinka, nežino, kas reikia dirbti.

Tiek brigadininkas, tiek agronomė tikrai nuolaidžiauja individualinėms kai kurių kolūkiečių nuotakoms. Pavyzdžiui, brigadininko brolis Povilas Keršulis laiko dvi

karves ir nemaža kitų gyvulių, pilnai apsirūpinęs pašarais, kolūkyje jaučiasi kaip musė meduje. Nedirba ir jo žmona Bronė Keršulienė. Aprūpina brigadininkas ir kitą savo brolių — Albina Keršulį, kuris naudojasi kolūkio arkliu, ganyklomis ir t. t.

Po dvi karves ir pulkus kitų gyvulių laiko Jonas Kairys, Jonas Vireliūnas. Brigadininkas juos aprūpina ganyklomis, pašarais. Bet tas nei kiek neįdomia kolūkio valdybos, jos pirmininko Teofilio Jokubkos.

O tuo tarpu kolūkiečiams, kurie sąžiningai dirba kolūkyje, kaip Genė Kriovienė, Teklė Vainauskienė, Antanas Vaitiekūnas, Juozas Indrelė,

pašarų beveik visai neišskiriama.

Siūbuoja prieš saulę auksinės varpos. Dar diena kita, ir rugiai gali pradėti byrėti. Bet blogi šeimnininkai II brigadoje javapiūtei dar kaip reikiant nesiruošia. Javų kertamosios išmėtytos, nesuremontuotos, darbo drausmė pašlijusi. Kolūkiečiams, dirbantiems prie derliaus nuėmimo, netaikomos paskatinamosios priemonės.

Draugai kolūkio ir brigados vadovai, neleiskite, kad įdėtas kolūkiečių trūsas, auginant derlių, nueltų veltui. Už derliaus sudorojimą jums tenka visa atsakomybė!

J. Karosas
T. Vaitiekūnaitė
S. Keršulytė
„Laukminiškių“ kolūkio korespondentų posto nariai

Sąlygos yra — pieno nėra

Sunku rajone rasti kitą tokį kolūkį, kur tiek daug yra natūralinių pievų, ganyklų, kaip mūsų kolūkyje. Esant drėgnai vasarai, šimmet būtina siloso gamybai panaudoti visus atolus, pievų žolę. Bet mūsų kolūkyje į silosą gamybą nekreipiama dėmesio. Tai didelis nusižengimas. Jeigu

kolūkio valdyba iš praėjusių metų klaidų nepadarys išvadų, tai ir šimmet įsipareigojimai pieno gavyboje gali būti neįvykdyti. Be to, kolūkio valdyba skatina individualines nuotakas. Kolūkiečiai Vizbarienė, Laužikienė ir kiti laiko daugiau karvių, negu nustatyta.

Kol nevelu, šalinkite trūkumus. Tik pagaminę reikiamą kiekį siloso, kitų pašarų, įvykdysime įsipareigojimus pieno gavyboje.

J. Baranauskas
D. Kairytė
P. Užsienis
„Žalgirio“ kolūkio korespondentų posto nariai

Atsilikimą galima likviduoti

Praėjo septyni šių metų mėnesiai. Bet įsipareigojimai pieno gavyboje „Palangos“ kolūkyje įvykdyti vos tik trečdaliu. Ką dėl to dabar reikia daryti? Visų pirma, kolūkyje didelė klaida daroma, jog karvės neršiamos jauna žolė, atolu. Reikėtų, kad dabar jauna žolė, atolai būtų piaunami ir jais šeriamos karvės. O tuo tarpu karvės ganomos šlapiose ganyklose, jos žolę ir išmina. Nepaprastai geros sąlygos dabar kolūkyje gaminti ankstyvą silosą iš įvairių atolų, žolių, nes

jų labai daug priaugo. Todėl, uždelsiant silosą gamybą, daroma irgi didelė klaida.

Ne tuo keliu eina, „didinant“ pieno gavybą, kai kurių karvių melžėjos. G. Gudonienė pieną atskiedžia net vandeniu. Bet kadangi kolūkio pirmininkas L. Barauskas jos giminaitis, tai su tuo jis taikstosi. Ne tuo keliu einate, „didindami“ pieno gavybą, draugai kolūkio vadovai!

B. Ragauskas
A. Paberis
„Palangos“ kolūkio korespondentų posto nariai

ne gimdymo įstaigose ir be medicininės pagalbos, o išimtinai bobučių priežiūroje. Kas gali suskaičiuoti, kokią milžinišką žalą atnešė Kupiškio rajono buvusioje teritorijoje moterims taip „organizuota“ akušerinė pagalba. Atrodo, kad ne vieną šimtą moterų jos prieš laiką nuvarė į kapus ar paliko visam gyvenimui invalidėmis. Įsikūrus Tarybų valdžiai Lietuvoje, iš pagrindų buvo perorganizuota ir sveikatos apsaugos sistema. Taip ir Kupiškio mieste 1940 metų lapkričio mėn. pradžioje buvo įsteigtos 25 lovų ligoninė, ambulatorija ir moters bei vaiko konsultacija. Ligoninė ir ambulatorija buvo įsteigtos dabartiniame rajono vykdomojo komiteto pastate. Pirmą ligoninės vyr. gydytoju buvo paskirtas gyd. Kupricas, ambulatorijos vedėju — gyd. Ankudavičius, o moters ir vaiko konsultacijos vedėju — gyd. Franskevičius. Rajone įvesta nemokama medicininė pagalba.

Po fašistinės okupacijos vėl buvo pradėtas atkurti ir sveikatos apsaugos tinklas. Šiuo metu Kupiškio rajone veikia sekančios gydomojos įstaigos: Kupiškio rajono ligoninė (100 lovų) su vidaus ligų, chirurginiu, akušeriniu-ginekologiniu, infekciniu su tbc ir odos ligų palatom, ir vaikų skyriais. Be to, prie ligoninės įsteigtas greitosios med. pagalbos skyrius, ir prijungtas sanitarinis epideminis skyrius. Subačiaus gyvenvietėje veikia 15 lovų ligoninė su vidaus ir akušeriniu skyriais, vidaus ligų, dantų gydymo ir dantų protezų kabinetais. Šimonių apylinkės ligoninė (10 lovų), vidaus ligų ir dantų kabinetai. Rajono periferijoje yra 8 felčerių-akušerių punktai ir vienas sveikatos punktas prie Šepetos durpių-kraiko fabriko. Be minėtų gydymųjų įstaigų, Kupiškio mieste veikia 25 vietų nuolatinis vaikų lopšelis.

Kupiškio rajono gydomo-se-profilaktinėse įstaigose dir-

ba 213 medicinos darbuotojų, iš kurių 24 gydytojai, 93 vidurinio personalo ir 96 jaunesniojo personalo.

Viso per 1959 metus ligoninėse gulėjo 2.664 asmenys. Pas gydytojus lankėsi 85.112 žmonių. Jei skaičiuotum visiems rajono gyventojams vienodai, tai kiekvienam tektų 3,8 karto apsilankymų pas gydytojus.

Seniausiam mūsų rajono gydytojui Franskevičiui, kuris 1913 metais baigė Maskvos universitetą ir nuo 1918 m. dirba Kupiškio rajone, 1958 metais suteiktas LTSR nusipelnusio gydytojo garbės vardas.

Didingas septynmečio planas numato žymų tolesnio mūsų rajono ir visos respublikos sveikatos apsaugos įstaigų ir kadrų augimą. Taip Partija ir Vyriausybė rūpina si liaudies sveikata.

Gyd. V. Barauskas
Kupiškio rajono ligoninės vyr. gydytojas

Laudies Seimo pirmininkas Liudas Adomauskas 1940 metų liepos 21 d. pasirašo deklaraciją apie Lietuvos įstojimą į Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungą. (Nuotrauka paimta iš Vilniaus Istorijos-revoliucijos muziejaus archyvo).

Iš redakcijos PASTO

Administracijai reikia pagalvoti

Dar tik šešta valanda ryto, o atsisuko, tai vėl kas nors at-Palėvenės pieninės mašinistas sitiko. Darbas baigiamas tik apie Bronius Kėburys, atvažiuojęs net šeštą valandą vakare. Iš Šaukliškių kaimo, jau kuria Pieninės administracijai reikių, apžiūrinėja variklius. Kėtų nepamiršti, kad B. Kėburys dirba daug viršvalandžių. O jei žmogus dirba, reikia jam ir atlyginti. Be to, darbininkai teigia, kad B. Kėburys dirba ir išieginėmis dienomis. Gi dabar Pilnai elektrifikavus pieninę, Kėburiui atlyginama tik kaip garo katilo kūrui. Tokiais žmonėmis, kaip B. Kėburys, reikia nuoširdžiai rūpintis, sudaryti palankiausias darbo sąlygas.

P. Smilgevičius

Vis atžagarias

Buvo laikas, kai Juozo Apšegos laukai neturėjo nei galo, nei ribų.

— Aukštinės dienos buvo, — sako dūsaudamas buvęs stambus žemvaldis Apšega.

Bet gobšumo Apšegai ir dabar dar netrūksta. Nuginė vieną dieną Vytautas Malinauskas į jo buvusius laukus visuomeninę bandą, tai taip jį iškoliojo, jog nei kaip žmogui sakyti. O bandą ėmė ir išvaikė.

Jelgu visi miškų ūkio pagalbiniame žemės ūkyje dirbantys žmonės laiko po vieną karvę, tai Apšega dvi ir dar prieauglį.

— Man įstatymų nėra! Aš — įstatymas! — rėkia jis.

Ir iš tiesų, jo niekas iki šiol nesudraudžia. Karves gano po visuomeninius dobilus. Jeigu kitiems ne gyvenvietėje statyti namus draudžiama, tai Apšegai viskas galima. Netgi už miško medžiagos grobstymą ir tai jo niekas nepriečiumpa, o lentų pas jį — kalnai.

— Apšega vis atžagarias, vis kaip ne žmogus, — sako kolūkiečiai.

Iš tiesų, vieną sykį ši savaivaliautoja reikia sudrausti.

P. Paketuris

TAIP BŪTŲ GERIAU

Prie Kupiškio veterinarijos ligoninės veikia dirbtinio galvijų apskelkinimo punktas. Tai labai gerai, nes čia savo asmenines karves gali atvesti kiekvienas darbininkas, tarnautojas.

Tik nelabai gerai, kad šis punktas kiekvieną dieną veikia nuo 9 val. iki 17 val. Daugelis darbininkų, tarnautojų nespėja į šį punktą atvesti savo galvijų, nes jie nuo 9 val. iki 18 val. būna darbe. Kodėl, pavyzdžiui, punktas negalėtų dirbti nuo 18 val. iki 21 val? O taip būtų tikrai daug geriau visiems dirbantiems, tarnautojams.

T. Zutonas

Kupiškis

Iš nepaskelbtų laiškų

Prieš kurį laiką mūsų laikraščio skaitytojas V. Vasilauskas redakcijai rašė, kad pil. Kukenytė, gyvenanti Kupiškėje, Liudo Giros gatvėje Nr. 2, laužo kaimynų vaiskrūmius.

Pasiuntus laiško nuorašą rajono milicijos skyriaus miesto įgaliotiniui drg. K. Petrauskui, gautas atsakymas, kad laiške iškelti faktai pasitvirtino. Kukenytė įspėta.

STALINO HELIU

3 psl. 1960 m. rugpjūčio 6 d.

RAJONO KOLŪKIŲ SOCIALISTINIO LENKTYNIAVIMO REZULTATAI GYVULININKYSTĖS PRODUKTŲ GAMYBOJE

1960 m. rugpjūčio 1 d.

Eil. Nr.	Kolūkio pavadinimas	Realizuota		Primelžta				Palyginus su praeitų metų tuo patiu laikotarpiu	Už atskaitinį mėnesį
		Mėsos 100 ha naudmenų (cni)	Kiaulienos 100 ha arimos (cni)	Pieno 100 ha naudmenų (cni)		Iš vienos karvės (kg)			
				Išpa- reigota	Ivyk- dyta	Išpa- reigota	Ivyk- dyta		
Kupiškio raj. I grupės kolūkių socialistinių įsipareigojimų žinios									
1	"Tarybinis pirmūnas"	29,2	23,0	470,0	233,8	3600	1830	- 124	- 37
2	"Salamiestis"	23,5	26,8	323,0	186,2	2700	1752	* 152	* 11
3	"Nemūnas"	32,8	33,3	316,0	175,9	2850	1589	* 241	* 34
4	"Alizava"	24,6	26,6	256,0	164,6	2800	1825	* 179	- 34
5	"Gegužės Pirmoji"	26,0	27,8	277,0	143,1	2600	1520	* 167	* 9
6	"Neris"	25,6	27,9	300,0	124,9	2800	1224	- 19	* 62
7	"Pergalė"	21,1	19,3	224,0	123,5	2300	1359	* 57	- 19
8	"Šetekšna"	7,3	1,3	230,0	120,8	2500	1404	- 17	- 68
9	"Naujas gyvenimas"	25,3	24,2	246,0	112,5	2600	1234	- 150	- 31
10	"Laisvė"	13,5	13,8	200,0	102,3	2200	1101	* 69	- 37
11	"Vienybė"	12,1	12,8	221,0	101,5	2300	1137	- 55	- 40

Viso I grupėje: 21,2 21,4 270,0 141,7 2700 1453

Kupiškio raj. II grupės kolūkių socialistinių įsipareigojimų žinios									
1	"Byčiai"	25,7	24,7	242,0	148,3	2200	1370	*532	*106
2	"Aušra"	30,8	30,5	257,0	131,3	2400	1318	*139	*4
3	"Antašava"	26,7	29,2	270,0	122,4	2300	1089	-27	*76
4	"Juodpėnai"	21,0	21,3	280,0	120,1	2500	1054	-400	-134
5	"Norianai"	25,8	27,3	247,0	111,2	2200	1126	-10	*5
6	"Ateitis"	19,2	21,5	220,0	108,5	2200	1103	*109	*2
7	"Šviesa"	24,4	30,9	251,0	106,5	2300	1104	*49	*54
8	"Pirmūnas"	21,5	29,0	258,0	105,7	2300	1032	-123	-37
9	"Lėvu"	14,2	18,3	265,0	101,3	2300	934	-130	-79
10	"Aukštupėnai"	18,6	8,1	250,0	96,7	2400	892	-148	-32
11	"Pirmoji vaga"	15,6	16,4	218,0	92,5	2200	976	-88	*40
12	"Vedrupys"	15,5	10,7	271,0	98,8	2300	943	*79	*21
13	"Žalgiris"	9,4	9,2	197,0	89,8	2000	977	-44	*16
14	"Pakupys"	18,4	12,5	233,0	86,5	2500	1075	*46	*48
15	"Žadeikiai"	24,7	17,2	250,0	82,1	2500	1010	-36	-13
16	"Palanga"	10,7	10,7	175,0	68,6	2250	951	-353	-57

Viso II grupėje: 19,8 19,8 210,0 102,6 2200 1057

Kupiškio raj. III grupės kolūkių socialistinių įsipareigojimų žinios									
1	"Vėžionys"	14,0	15,6	240,0	123,8	2100	1103	* 236	* 13
2	"Atžalynas"	19,6	20,3	240,0	109,2	2300	1068	- 12	- 2
3	"Tiesa"	19,8	19,4	208,0	93,2	2100	928	* 81	* 47
4	"Uoginiai"	17,6	23,7	206,0	88,6	2200	1004	- 100	- 42
5	"Lukonys"	11,6	13,4	206,0	88,1	2000	904	- 123	- 9
6	"Laukminiškiai"	15,6	13,0	175,0	83,4	2000	961	* 91	* 60
7	"Sakalas"	12,5	8,1	187,0	82,6	2000	954	* 64	* 10
8	"Aukštaičiai"	18,5	17,7	172,0	78,2	2000	972	* 80	- 2
9	M. Melnikaitės v.	13,0	17,2	184,0	77,8	2400	1092	* 72	* 97
10	"Mituva"	17,0	12,6	175,0	76,9	2000	883	* 13	* 22
11	"Pyvesa"	10,1	10,2	232,0	73,8	2100	732	- 145	- 31
12	Mičiurino v.	11,0	8,0	160,2	69,6	2100	885	- 7	- 1
13	"Škodinis"	12,7	9,6	200,0	65,3	2100	807	- 148	* 20
14	"Švyturys"	17,2	17,4	220,0	65,1	2300	971	- 230	* 29
15	"Bugailiškiai"	11,5	11,3	143,6	63,3	1800	838	- 27	- 19
16	"Adomynė"	13,6	12,6	175,0	61,4	2000	747	* 2	- 79
17	"Mūsų rytojūs"	11,2	13,6	156,0	59,7	2100	788	- 94	- 18

Viso III grupėje: 14,2 14,0 180,0 78,5 2000 916

Viso rajone: 17,8 17,8 210,0 102,1 2200 1105 *5 -32

* — daugiau, — mažiau

Valstybinės Statistikos rajono inspektorius

Banditas tampa milijonieriumi

1948 metų žiemos vakarą du policininkai, važiuodami į Los-Anželosą, prie pat miesto paviljo tarp Sento ir Holivudo bulvarų "Fordo" automobilį. Vairavo tas pats žmogus, kuris jau apie mėnesį laiko kėlė baimę pavieniams praeiviams. Tai—27 metų amžiaus pagarsėjęs plėšikas Kerilas Česmenas. Ginkluo-

tas automatinio pistoleto, jis važinėjo naktį su savo "Fordu" gatvėmis, terorizuodamas visą miestą. Pristekusių teisėsaugos Česmeną mirti dujų kameroje. Milijonai amerikiečių sveikino šį teismo nuosprendį.

Nuo to laiko praslinko 12 metų, bet Česmenas tebėra gyvas. Devynis kartus Kalifornijos valstijos gubernatoriaus įsakymu arba aukštesniųjų teismo instancijų nurodymu, dangstantis įvairiais teisiniais pretekstais, mirties bausmė buvo atidėliojama. Byla vienuolika kartų buvo nagrinėjama Kalifornijos teisme, ne mažiau kaip penkiolika kartų buvo patekusi į JAV aukščiausiąjį teismą.

Tuo tarpu Česmenas negaišo laiko. Banditas ėmėsi plunksnos. Sėdėdamas kameroje, jis parašė keturias knygas, kurių pirmoji — "Kamera 2455, mirtininkų skyrius" išgarsino jį kriminalinių romanų mėgėjų tarpe, o antroji knyga turėjo skandalingą pasisekimą bulvarinės literatūros garbintojų tarpe. Česmenas tapo... milijonieriumi.

Stambių Amerikos laikraščių redakcijos gauna šimtus laišku — paprastai amerikiečiai reikalauja rūsčiai nubausti nusikaltėlių. Česmenas tyčiojasi iš šalies teismų, — pareiškia savo laisvę Kalifornijos teisėjas Grinas. "Amerikos teisingumo tragedija" — taip yra vadinama Jungtinės Amerikos Valstijose "Česmeno byla".

STALINO KELIU

4 psl. 1960 m. rugpjūčio 6 d.

DIRBKIME IR MOKYKIMĖS!

Kupiškio darbininkų jaunimo vidurinė mokykla šiais metais išleido X abiturientų laidą. Dalis abiturientų vės vadovai J. Laucius ir V. Žebrauskas, visai abejingi tam, kad ne tik jų vadovaujamų įstaigų darbuotojai, bet ir jie patys nesimoko. Ryšių kontoros viršininkas V. Jančys, neatsitraukdamas nuo gamybos, neakivaizdiniu būdu (Račkauskas, Petryla ir kt.).

Reikia pripažinti, kad daugumoje rajono įstaigų, įmonių yra dar nemažas skaičius darbuotojų, neturinčių vidurinio išsilavinimo. Kad ir kaip

bebūtų keista, bet kultūrinio fronto darbuotojai, kaip, pvz., kultūros skyriaus ir spaustu- vės vadovai J. Laucius ir V. Žebrauskas, visai abejingi tam, kad ne tik jų vadovaujamų įstaigų darbuotojai, bet ir jie patys nesimoko. Ryšių kontoros viršininkas V. Jančys, neatsitraukdamas nuo gamybos, neakivaizdiniu būdu (Račkauskas, Petryla ir kt.).

Dabartiniu metu vyksta moksleivių priėmimas naujiems mokslo metams. Nemaža Kupiškio miesto bei artimųjų kolūkių dirbančiųjų jau padavė pareiškimus mokyti. Kai kurie jų mokysis po ilgokos pertraukos moksle, kaip, pvz., vietinio ūkio valdybos darbuotojas Kazys Pranaitis, LDAALR rajono komiteto organizacinis instruktorius R. Vesalauskas, kelių eksploatacijos ruožo darbininkas A. Juodiškis ir kt.

Dabar pats laikas apsispręsti tiems, kurie dar svyruoja. Pareiškimų priėmimas vyks iki rugpjūčio mėn. 19 d. kasdien nuo 18 val. 30 min. iki 20 val. rusų septynmetės mokyklos patalpose.

Stojantieji turi žinoti, kad, padarius daugiau kaip dviejų metų pertrauką moksle, reikės laikyti stojamuosius egzaminus. Jie vyks nuo rugpjūčio 20 iki 25 d. d. Konsultacijos vyksta jau dabar ir vyks iki šio mėn. 20 d.

Asmenys, neturintieji mokslo pažymėjimo, egzaminus irgi turi laikyti. Smulkesnė informacija teikiama mokykloje.

Mes laukiame žmonių, kurie papildytų mūsų mokyklą, — laukiame pasiryžusių, atkaklių, nebijančių sunkumų ir suprantančių, kad bet kokiame darbe negalima tobulėti nesimokant.

N. Daukantiene
Kupiškio darbininkų jaunimo vidurinės mokyklos direktorius

Už redaktorių Vl. Jasinską

K. t. „AUŠRA“

Rugpjūčio 9 ir 10 d. d. demonstruojamas naujas meninis «Lenfilm» studijos gamybos, pagal Gogolio to paties pavadinimo apysaką, filmas

„Apsiaustas“

„Prekės Katalonijai“ (vo- kiečių), rugpjūčio 11 ir 12 d. d.

„Druskos stulpas“ (veng- rų), rugpjūčio 13 ir 14 d. d.

KORESPONDENTŲ POSTŲ NARIAMS

Rytoj, sekmadienį, t. y. rugpjūčio 7 d., 12 val. „Stalino keliu“ redakcijoje vyks korespondentų postų narių pasitarimas. Jame bus apspars- tyti korespondentų postų narių svarbiausi uždaviniai derliaus nuėmimo metu. „STALINO KELIU“ REDAKCIJA